

УНД-1

**УЛСЫН АГААРЫН ХӨЛГИЙГ БҮРТГЭХ, БҮРТГЭЛИЙН ГЭРЧИЛГЭЭ,
НИСЛЭГТ ТЭНЦЭХ ЧАДВАРЫН ГЭРЧИЛГЭЭ ОЛГОХ, СУНГАХ,
ТҮДГЭЛЗҮҮЛЭХ, ЦУЦЛАХ**

Нэгдүгээр бүлэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1.Энэ дүрмээр улсын агаарын хөлгийг бүртгэх, бүртгэлийн болон нислэгт тэнцэх чадвар гэрчилгээ олгох, агаарын хөлгийн харьяалал, түүний таних тэмдэг, тэмдэглэгээ олгох, байрлуулахтай холбогдсон үйл ажиллагааг зохицуулахад оршино.

1.2.Улсын нисэхийн тухай хуулийн 4.1.11-т заасан агаарын хөлгийг бүртгэх, бүртгэлийн болон нислэгт тэнцэх чадварын (цаашид НТЧ гэх) гэрчилгээ олгох, сунгах, түдгэлзүүлэх, цуцлах, таних тэмдэг байрлуулахтай холбогдсон бүхий л харилцаа хамаарна.

1.3.Улсын нисэхийн тухай хуулийн 11.1.11 (нисгэгчгүй нисэх систем) болон бусад төрлийн нисэх хэрэгсэл (пуужин, жироглайдер, парасэйл гэх мэт)-ийн бүртгэл, гэрчилгээжүүлэлт энэ дүрэмд хамаарахгүй.

1.4.Улс агаарын хөлгийг эзэмшигч байгууллагад батлан хамгаалах асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага (цаашид БХЯ гэх)-аас агаарын хөлгийн таних тэмдэг, тэмдэглэгээг олгоно.

1.5.Агаарын хөлгийн бүртгэл, бүртгэлийн болон НТЧ-ын гэрчилгээ олгох, сунгах, цуцлах, түдгэлзүүлэх ажиллагааг БХЯ гүйцэтгэнэ.

Хоёрдугаар бүлэг. Агаарын хөлгийн бүртгэл болон бүртгэлийн гэрчилгээ.

2. Агаарын хөлгийн бүртгэл гэрчилгээний шаардлага

2.1. Агаарын хөлгийг улсын бүртгэлд бүртгэх, бүртгэлээс хасах ажиллагааг БХЯ-аас гүйцэтгэнэ.

2.2.Өөр улсад болон иргэний нисэхэд бүртгэлтэй агаарын хөлгийг улсын нисэхэд түрээсээр ашиглах тохиолдолд түр хугацаагаар бүртгэлд авна.

2.3.Монгол Улсын нутаг дэвсгэр дээгүүр нислэг үйлдэх улсын агаарын хөлөг нь энэ дүрмийн дагуу олгосон хүчин төгөлдөр бүртгэлийн гэрчилгээтэй байна.

2.4.Агаарын хөлөг нь өөр улсад бүртгэлтэй бол Монгол Улсад бүртгэхгүй.

2.5.Улсын агаарын хөлгийн бүртгэлд “Иргэний нисэхийн тухай” хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1.10 дахь заалтад заагдсан агаарын хөлгүүд хамаарахгүй.

3. Бүртгэх маягт болон гэрчилгээ эзэмших хүсэлт гаргах

3.1.Агаарын хөлгийг бүртгэх болон бүртгэлийн гэрчилгээ эзэмших хүсэлтийг 30 хоног, түүнээс дээш хугацаагаар хууль ёсоор эзэмшиж байгаа, эзэмших эрхтэй этгээд гаргана.

3.2.Агаарын хөлгийг бүртгүүлэх хүсэлт гаргагч нь энэ дүрмийн тавдугаар бүлэгт заасан агаарын хөлгийг улсын бүртгэлд бүртгэх маягтыг бөглөж, төлбөрийн баримтын хамт БХЯ-нд мэдээллийг хүргүүлнэ.

3.3. Агаарын хөлгийг бүртгүүлэхэд дараах мэдээллийг хүргүүлнэ:

3.3.1.тухайн агаарын хөлгийн үйлдвэрлэгч, загвар болон серийн дугаар;

3.3.2.тухайн агаарын хөлгийг өмнөх бүртгэлээс хассан гэрчилгээ;

3.3.3.тухайн агаарын хөлгийн НТЧ-ын экспортын гэрчилгээ /Гадаадаас экспортлогдож байгаа тохиолдолд/;

3.3.4.гэрчилгээнд бичигдэх эзэмшигч эрх бүхий байгууллагын нэр, хаяг;

3.3.5.хууль ёсны эзэмшигчийг нотлох баримт;

3.3.6.хүсэлт гаргагчийн талаарх дэлгэрэнгүй мэдээлэл;

3.3.7.бусад шаардаж болох нэмэлт мэдээлэл.

3.4.Агаарын хөлөг, эд ангид бүртгүүлэх хүсэлт гаргагч, нэрийн өмнөөс хүсэлт гаргасан этгээдээс агаарын хөлгийн үйлдвэрлэгч, загвар, серийн дугаарын нотлох баримтыг дэлгэрэнгүй мэдээллийг шаардаж болно.

4. Агаарын хөлгийн бүртгэл болон гэрчилгээ олгох

4.1.БХЯ нь дараах шаардлагыг хангасан хүсэлт гаргагчийн агаарын хөлгийг улсын бүртгэлд бүртгэж, гэрчилгээ олгоно:

4.1.1.тухайн агаарын хөлөг нь өөр улсын бүртгэлээс хасагдсан байх;

4.1.2.3.3.1.-3.3.7-д заасан мэдээллийг ирүүлсэн байх;

4.1.3.тухайн агаарын хөлгийн хууль ёсны эзэмшигч болсон холбогдох баримт бичиг, улсын бүртгэлд бүртгэх маягт, агаарын хөлгийн холбогдох баримт бичгийг (нислэг, техникийн ашиглалт дэвтэр, хатуу болон зөлөөн цагтай эд ангийн хугацаа гэх мэт) шаардлагатай материалыг БХЯ-нд ирүүлэх;

4.1.4.улсын бүртгэлийн дугаар бүртгэх;

4.1.5.улсын агаарын хөлгийн бүртгэлийн хураамжийг төлөх;

4.1.6.улсын бүртгэлийн дугаарыг тухайн агаарын хөлөгт байрлуулах;

4.1.7.хүсэлт гаргагч нь хүсэлт гаргасан өдрөөс хойш бүртгэлийн гэрчилгээ олгох хүртэлх хугацаанд тухайн агаарын хөлгийн хууль ёсны эзэмшигч байх;

4.1.8.улсын бүртгэлд бүртгэх агаарын хөлгийг нислэгийн үйл ажиллагааг шалгах зорилгоор түр бүртгэлийн гэрчилгээ олгогдсон.

4.2.Агаарын хөлгийг энэ дүрмийн дагуу бүртгүүлж, гэрчилгээ олгосон өдрөөс эхлэн улсын агаарын хөлөгт тооцно.

4.3.Улсын бүртгэлийн гэрчилгээний хугацааг тухайн агаарын хөлгийн үйлдвэрлэгчээс тогтоосон ашиглалтын хугацаа, техникийн баримт бичиг болон ашиглалтын нөхцөлийг үндэслэн тогтооно.

5. Улсын агаарын хөлгийн бүртгэлийн гэрчилгээг сунгах

5.1.Түр бүртгэлийн гэрчилгээ олгосон улсын агаарын хөлгийн бүртгэлийн гэрчилгээг 6 сар хүртэлх хугацаагаар сунгаж улсын бүртгэлд бүртгэж, гэрчилгээ олгож болно.

5.2.Улсын агаарын хөлгийн бүртгэлийн гэрчилгээнд заагдсан ашиглалтын хугацаа дууссан агаарын хөлгийн улсын бүртгэлийн гэрчилгээг тухайн агаарын хөлгийн ашиглалтын байдал, үйлдвэрлэгчээс гаргасан техникийн баримт бичгийг үндэслэн ашиглалтын нөхцөлөөр бүртгэлийн гэрчилгээг сунгана.

6. Бүртгэлийн гэрчилгээг түдгэлзүүлэх

6.1.Бүртгэлийн гэрчилгээ нь гэрчилгээ эзэмшигч уг агаарын хөлгийг хууль ёсоор эзэмшихээ болих, эсхүл гэрчилгээний хугацааг түр түдгэлзүүлэх буюу хүчингүй болгох хүртэл хүчин төгөлдөр байна.

6.2.Бүртгэлийн болон түр гэрчилгээг хүчингүй болгосон, эсхүл гэрчилгээ эзэмшигч нь агаарын хөлгийг хууль ёсоор эзэмшихээ больсон тохиолдолд гэрчилгээг БХЯ-нд хураалгана.

7. Бүртгэлийн гэрчилгээг солих

7.1.Бүртгэлийн гэрчилгээ эзэмшигч гэрчилгээнд заасан бүртгэлийн таних тэмдэг болон эзэмшигч солих тухай хүсэлтээ БХЯ-нд гаргана.

7.2.Бүртгэлийн таних тэмдэг болон эзэмшигч солих хүсэлт гаргагч нь улсын бүртгэлд бүртгэх маягт, бүртгэлийн гэрчилгээ, санал болгож байгаа бүртгэлийн таних тэмдэг болон эзэмшигчийг БХЯ-нд ирүүлнэ.

7.3.БХЯ нь өргөдлийг хүлээн аваад урьд олгосон бүртгэлийн таних тэмдгийг хүчингүйд тооцож, бүртгэлийн шинэ таних тэмдэг болон эзэмшигч солих асуудлыг шийдвэрлэнэ.

7.4.БХЯ-аас бүртгэлийн шинэ таних тэмдэг болон эзэмшигч солигдсон тохиолдолд улсын агаарын хөлгийн бүртгэлд холбогдох өөрчлөлтийг оруулна.

8. Бүртгэлийн гэрчилгээг цуцлах, хүчингүй болгох

8.1.Хэрэв агаарын хөлгийг тодорхой хугацаагаар бүртгэсэн бол хугацаанаас нь өмнө хүчингүй болгохоос бусад тохиолдолд тухайн хугацаа дуусгавар болсноор бүртгэлийн гэрчилгээг цуцалсанд тооцно.

8.2.Улсын агаарын хөлгийг дараах тохиолдолд бүртгэлийн гэрчилгээг цуцалж, хүчингүй болгоно. Үүнд:

8.2.1.бүртгэлийн гэрчилгээ эзэмшигч нь агаарын хөлгийн бүртгэлийг хүчингүй болгуулахаар БХЯ-нд хүсэлт гаргасан;

8.2.2.тухайн агаарын хөлөг эвдэрсэн, алга болсон, нислэгийн болон техникийн ашиглалтаас хасагдсан;

8.2.3.агаарын хөлгийг өөр улсад бүртгүүлэх, шилжүүлэх болсон;

8.2.4.тухайн агаарын хөлгийн эзэмшигч солигдсон;

8.2.5.бүртгэлийн гэрчилгээг хүчингүй болгосон;

8.3.БХЯ агаарын хөлгийн бүртгэлийн гэрчилгээг хүчингүй болгож агаарын хөлгийг бүртгэлээс хассан гэрчилгээ олгох ба улсын бүртгэлээс тухайн агаарын хөлгийн хасна.

8.4.Агаарын хөлгийг бүртгэлд бүртгэх хугацааг түдгэлзүүлэх, хугацаанаас өмнө хүчингүй болгох, бүртгэлээс хасахтай холбогдсон асуудлыг БХЯ шийдвэрлэнэ.

8.5.Энэ дүрмийн тавдугаар бүлэгт заасны дагуу улсын агаарын хөлгийг бүртгэлээс хассан гэрчилгээг олгоно.

Гуравдугаар бүлэг.Улсын агаарын хөлгийн таних тэмдэг, тэмдэглэгээ

9. Агаарын хөлгийн таних тэмдэг, тэмдэглэгээ түүнд тавигдах шаардлага

9.1.Энэ дүрмийн 4.2-т заасны дагуу улсын бүртгэлд бүртгэсэн агаарын хөлөг нь “МТ” улсын харьяаллын таних тэмдэгтэй байх бөгөөд агаарын хөлгийн бүртгэлийн дугаар нь гурав, дөрвөн тооноос бүрдэнэ.

9.2.Улсын агаарын хөлгийн бүртгэлийн гурав, дөрвөн тоотой дугаар нь агаарын хөлгийн харьяаллын таних тэмдгийн ард байрлана.

9.3.Агаарын хөлгийн таних тэмдэг, бүртгэлийн дугаар, холбоос зураас нь суурь гадаргуугаас тод ялгарч харагдахуйц ижил өнгөтэй байна.

9.4.Агаарын хөлгийн таних тэмдэг, бүртгэлийн дугаар, холбоос зураас, лого, ялгах тэмдэг нь агаар хөлгийн хийц, загварын онцлогоос хамааран их бие, далавч, сүүлний гадаргуугын тохиромжтой хэсэгт цэвэр, ил харагдахуйц байна.

9.5.Агаарын хөлгийн таних тэмдэг, бүртгэлийн дугаар, холбоос зураас, лого, ялгах тэмдгийг гадны нөлөөнд хялбар гэмтэж арилахгүй будаг болон бусад материалаар хийж гүйцэтгэнэ.

9.6.Агаарын хөлгийн таних тэмдэг, бүртгэлийн дугаар, холбоос зураасыг агаарын хөлгийн жингийн хэмжээснээс хамаарахгүйгээр 4.2-т заасан бүх төрлийн агаарын хөлөгт байршуулна.

10. Улсын агаарын хөлгийн таних тэмдэг, тэмдэглэгээ

10.1.Агаарын хөлгийн бүртгэлийн таних тэмдэг нь элдэв маяггүй, кирилл том үсэг болон араб тооноос бүрдэнэ. Агаарын хөлгийн таних тэмдэг нь “МТ” гэсэн том үсгээр бичигдэнэ. Жишээ нь “МТ-....”.

10.2.Агаарын хөлгийн бүртгэлийн дугаар нь гурав, дөрвөн тооноос бүрдэх ба таних тэмдгийн ард байрлан, хөндлөн зураасаар тусгаарлагдсан байна. Жишээ нь “111, МТ-1111”.

10.3.Энэ дүрмийн 4.2-т заасан байлдааны, сургууль-байлдааны, сургуулийн болон тусгай зориулалтын агаарын хөлөгт зөвхөн бүртгэлийн дугаар байрлуулах ба тэр нь 3 оронтой тооноос бүрдэнэ.

10.4.Үсэг, тоо бүрийн өргөн болон холбоос зураасны урт нь үсэг буюу тооны өндрийн гуравны хоёроос багагүй байна. Жишээ нь “Өндөр = 60 см бол хамгийн бага өргөн = 40 см, холбоос зураасны урт ≥ 40 см хүртэл”.

10.5.Үсэг, тоо, холбоос зураас бүрийн хоорондын зай нь үсэг, тооны дөрөвний нэгтэй тэнцэх хэмжээний зайгаар тусгаарлагдсан байна. Жишээ нь “Өндөр = 60 см бол үсэг хоорондын зай = 15 см хүртэл”.

10.6.Үсэг, тоо болон холбоос зураас нь таних тэмдгийн өндрийн зургааны нэгтэй тэнцэх өргөн бүхий үргэлжилсэн шугамаар зурагдана. Жишээ нь “Өндөр = 60 см бол үсэг, тоо болон холбоос зураасны зузаан = 10 см хүртэл”.

10.7.Улсын таних тэмдэг болон бүртгэлийн дугаар нь ижил өндөртэй бичигдэнэ.

10.8.Улсын агаарын хөлгийн бүртгэлийн таних тэмдэг, тэмдэглэгээг БХЯ олгоно.

11. Агаарын хөлгийн таних тэмдэг, тэмдэглэгээг байршуулах

11.1.Улсын агаарын хөлгийн таних тэмдэг, тэмдэглэгээ, түүхэн зорилгоор өөр танигдахуйц лого, зураглал болон тэмдэглэгээ байрлуулах зөвшөөрлийг БХЯ олгож болно.

11.2.Агаарын хөлгийн таних тэмдэг, бүртгэлийн дугаарыг их биеийн хоёр талд, сүүлний гадаргуугийн (ганц босоо сүүлний гадаргуугийн хоёр талд) гадна талд байрлуулна.

11.3.Сэнст агаарын хөлгийн хувьд таних тэмдгийг нислэгийн үйл ажиллагаанд саад болохгүйгээр, их биеийн хоёр талд, сүүлний гадаргуугийн гадна болон дотор талд байрлуулна.

11.4.Улсын агаарын хөлгийн эзэмшигч нь өөрийн лого, ялгах тэмдгийг агаарын хөлөгтөө таних тэмдэг, бүртгэлийн дугаартай давхцуулахгүйгээр байрлуулна.

11.5.Улсын агаарын хөлгийн бүртгэлийн гэрчилгээ эзэмшигч нь тухайн гэрчилгээнд хамаарах агаарын хөлгийн харьяаллын таних тэмдэг, тэмдэглэгээг байрлуулна.

11.6.Улсын агаарын хөлгийн бүртгэлийн гэрчилгээ эзэмшигч нь зөвшөөрөгдсөн таних тэмдэг, тэмдэглэгээ, танигдахуйц лого, зураглал болон тэмдэглэгээг тухайн агаарын хөлөгт байрлуулна.

11.7.Энэ дүрмийн дагуу улсын агаарын хөлөгт байрлуулсан таних тэмдэг, бүртгэлийн дугаар, лого, танигдахуйц зураглалыг өөрчилсөн, давхардуулсан аливаа таних, тэмдэглэгээ, бэлгэдэл байрлуулахыг хориглоно.

Дөрөвдүгээр бүлэг.Нислэгт тэнцэх чадварын гэрчилгээ

12. Улсын агаарын хөлгийн нислэгт тэнцэх чадварын гэрчилгээний шаардлага

12.1.Улсын агаарын хөлөг нь БХЯ-аас олгосон хүчин төгөлдөр НТЧ-ын гэрчилгээтэй байна.

12.2.Улсын агаарын хөлөгт НТЧ-ын гэрчилгээ олгох, сунгах, цуцлах, түдгэлзүүлэх ажиллагааг БХЯ гүйцэтгэнэ.

12.3.Нислэгт тэнцэх чадвар /НТЧ/-ын гэрчилгээ нь тухайн агаарын хөлгийн аюулгүй үйл ажиллагааны түвшинг байнга хадгалах, нислэгт ашиглах зориулалт, хугацаа, хязгаарлалт, техникийн чадавхыг илэрхийлж баталгаажуулсан хууль ёсны баримт бичиг болно.

12.4.Нислэгт тэнцэх чадварын гэрчилгээг шинээр авах, сунгах хүсэлтийг маягтын дагуу бөглөн БХЯ-нд цахимаар болон албан бичгээр гаргаж, шийдвэрлүүлнэ.

12.5.НТЧ-ын гэрчилгээ сунгах өргөдлийг гэрчилгээний хугацаа дуусахаас 30–аас багагүй хоногийн өмнө БХЯ-нд ирүүлсэн байна.

12.6.Улсын агаарын хөлгийг эзэмшигч байгууллага нь НТЧ-ын гэрчилгээ шинээр авах, сунгахад удирдлага, нисэхийн үйл ажиллагааны бүх баримт бичиг, шаардлагатай тохиолдолд нисэхийн бичлэг, дуу хураасан материалыг биет болон цахим хэлбэрээр гаргаж өгнө.

12.7.Стандарт болон хязгаарлагдмал НТЧ-ын гэрчилгээ эзэмшигч хүсэлт гаргагч нь дараах нотлох баримтыг БХЯ-нд хүргүүлнэ. Үүнд:

12.7.1.улсын агаарын хөлгийн их бие, хүчний төхөөрөмж, нисэхийн хэрэгсэл нь хүчин төгөлдөр гэрчилгээнд тохирч байгаа

12.7.2.агаарын хөлөг нь дүрмийн 11-т заасан таних тэмдэг, бүртгэлийн дугаар, холбоос зураасыг байрлуулсан байна.

12.8.НТЧ-ын гэрчилгээг шинээр олгох, сунгахад агаарын хөлгийн аюулгүй үйл ажиллагааны түвшинг байнга хадгалах үүднээс үзлэг шалгалт, шалгах нислэг шаардлагатай тохиолдолд хийж гүйцэтгэнэ.

12.9.Тухайн агаарын хөлгийн материал, бүх эд анги, маягийн загвар, баримт бичигт заасантай нийцсэн байна.

12.10.НТЧ-ыг тодорхойлоход шаардлагатай бусад материалыг хүргүүлнэ.

13. Нислэгт тэнцэх чадварын гэрчилгээний маягт, гэрчилгээ эзэмших хүсэлт гаргах, хүлээн зөвшөөрөх

13.1.Улсын агаарын хөлгийн НТЧ-ын гэрчилгээ эзэмших хүсэлт гаргагч нь нислэгт тэнцэх чадварын гэрчилгээг олгох, сунгуулах маягтыг бөглөж, төлбөрийн баримтын хамт БХЯ-нд хүргүүлнэ.

13.2.Улсын агаарын хөлгийн эзэмшигч байгууллага нь энэ дүрмийн 2.3-т заасан агаарын хөлөгт НТЧ-ын гэрчилгээг эзэмших хүсэлт гаргаж болно.

13.3.НТЧ-ын гэрчилгээ эзэмших хүсэлт гаргагч нь тухайн агаарын хөлөгт үзлэг, шалгалт, нислэгийн болон газрын асаалт, хяналт хийхийг хүлээн зөвшөөрнө.

13.4.Тухайн агаарын хөлөгт олгогдсон зохион бүтээгч улсаас баталгаажуулан олгосон болон олон улсын эрх бүхий байгууллагын маягийн гэрчилгээ, эсхүл түүнтэй дүйцэх НТЧ, маяг, загварын өөрчлөлт, бүтээгдэхүүний материал, эд анги, онцгой эд анги (экспорт, импорт)-ийн техникийн өгөгдлийг нотлох баримтыг үндэслэн хүлээн зөвшөөрч болно.

14.Нислэгт тэнцэх чадварын гэрчилгээ олгох, сунгах

14.1.Улсын нисэхийн тухай хуулийн 7.1.3-т заасан улсын нисэхийн байцаагч нисгэгч, инженер хяналт шалгалт хийсэн дүгнэлтийг үндэслэн НТЧ-ын гэрчилгээг олгоно.

14.2.Улсын агаарын хөлөгт дараах ангиллын НТЧ-ын гэрчилгээг БХЯ олгоно.
Үүнд:

14.2.1.стандарт (суудлын болон ачааны зориулалтын)

14.2.2.хязгаарлагдмал (хязгаарлалттай, тусгай тоноглолтой /туршилт, үзүүлбэр, сонирхогч, хөнгөн агаарын хөлөг/)

14.3.Улсын агаарын хөлөг эзэмшигч байгууллага нь тухайн агаарын хөлөгт стандарт болон хязгаарлагдмал ангиллын НТЧ-ын гэрчилгээ олгох, сунгахад БХЯ-нд дараах мэдээллийг хүргүүлнэ:

14.3.1.үйлдвэрээс олгогдсон гэрчилгээ нь тухайн агаарын хөлгийн ашиглалтын зориулалттай нийцсэн байх;

14.3.2.томоохон өөрчлөлт, засвар нь тухайн агаарын хөлгийн загварын өөрчлөлтөөр баталгаажсан байх;

14.3.3.агаарын хөлгийн нислэгийн ашиглалтын заавар, бүхээгийн бүртгэлийн дэвтэр, техникийн баримт бичигт засвар, өөрчлөлт хийгдсэн тухай бичигдсэн байх;

14.3.4.агаарын хөлөг нь улсын болон бүртгэлийн таних тэмдэгтэй байх;

14.3.5.агаарын хөлөг, түүний хөдөлгүүр, сэнс, сэнсний гол болон алганы тодорхойлолтыг гаргасан байх;

14.3.6.агаарын хөлөг нь ашиглалтын аюулгүй байдлыг хангасан нөхцөлд байх зэрэг шаардлагыг хангасан байна.

14.4.НТЧ-ын стандарт ангиллын гэрчилгээг үйлдвэрлэгчээс тогтоосон зориулалтаар нь ашиглагдаж буй агаарын хөлөгт олгоно.

14.5.НТЧ-ын хязгаарлагдмал (хязгаарлалттай, тусгай тоноглолтой /туршилт, үзүүлбэр, сонирхогч, хөнгөн агаарын хөлөг/) ангиллын гэрчилгээг тусгай зориулалтын тоноглолоор өөрчлөн тоноглогдсон агаарын хөлөгт олгоно.

14.6.НТЧ-ын гэрчилгээ олгох, сунгах акт, дүгнэлтэд тухайн агаарын хөлгийн үйл ажиллагаанд холбогдох нөхцөл, хязгаарлалтыг зааж болно.

14.7.Дараах тохиолдолд НТЧ-ын стандарт болон хязгаарлагдмал ангиллын гэрчилгээг хамт олгож болно. Үүнд:

14.7.1.улсын агаарын хөлөг нь ангилал тус бүрийн шаардлагыг хангасан

14.7.2.агаарын хөлөгт энгийн механик аргаар тоног төхөөрөмж суурилуулах, авахад агаарын хөлөг нь нэг бүтцээс нөгөө бүтцэд шилжсэн тохиолдолд.

14.8.Сургуулийн, тусгай тоноглолтой, хөдөө аж ахуйд ашиглахаар тоноглогдсон улсын агаарын хөлөгт хязгаарлагдмал ангиллын НТЧ-ын гэрчилгээ олгох ба тээврийн зориулалтаар ашиглахыг хориглоно.

14.9.Стандарт болон хязгаарлагдмал ангиллын НТЧ-ын гэрчилгээг нэг жилээс дээшгүй хугацаагаар сунгана.

14.10.Стандарт болон хязгаарлагдмал ангиллын НТЧ-ын гэрчилгээг тухайн агаарын хөлгийн их бие, хүчний төхөөрөмжийн их засвар, техник үйлчилгээтэй холбоотойгоор 6-8 сарын хугацаатай олгож, их засвар, техникийн үйлчилгээний хийгдсэний дараа нэг жилээс дээшгүй хугацаагаар сунгаж болно.

14.11.Стандарт болон хязгаарлагдмал ангиллын НТЧ-ын гэрчилгээтэй агаарын хөлгийн аюулгүй үйл ажиллагааны түвшинг байнга хадгалах явцад нисэхийн үйл ажиллагаанд шууд нөлөөлөх нисэхийн зөрчил, дутагдал, гэмтэл үүссэн тохиолдолд НТЧ-ын гэрчилгээг сунгахгүй.

14.12.Байлдааны зориулалттай агаарын хөлөгт энэ дүрмийн дагуу НТЧ-ын стандарт болон хязгаарлагдмал ангиллын гэрчилгээ олгохгүй бөгөөд тухайн агаарын хөлгийн байлдааны болон бусад дүрмээр зохицуулна.

15.НТЧ-ын үзлэг шалгалт, шалгах нислэг

15.1.Энэ дүрмийн 12.1-т заасан агаарын хөлөгт НТЧ-ын үзлэг шалгалт, шалгах нислэгийг хийж гүйцэтгэнэ.

15.2.Үзлэг шалгалтаар тухайн агаарын хөлгийн материал, бүх эд анги, маягийн загвар, нисэхийн үйл ажиллагааны баримт бичигт агаарын хөлгийг эзэмшигч байгууллага үзлэг, шалгалт хийсэн байна.

15.3.Энэ дүрмээр НТЧ, маяг, бүтээгдэхүүний материал, эд анги, үйл явц, хэрэгсэл, онцгой эд анги (экспорт, импорт), удирдлага, нисэхийн үйл ажиллагааны бүх баримт бичиг үзлэг шалгалтыг хийж, шаардлагатай тохиолдолд баримт бичгийн хуулбарыг хэвлүүлэн авна.

15.4.Агаарын хөлгийн аюулгүй үйл ажиллагааны түвшинг байнга хадгалах явцад нисэхийн үйл ажиллагаанд шууд болон шууд бус нөлөөлөх нисэхийн зөрчил, дутагдал, гэмтэл үүссэн үед шаардлагатай тохиолдолд улсын нисэхийн хэлтсийн байцаагч үзлэг, шалгалт хийнэ.

15.5.Шалгах нислэгийг НМҮЗЗО дүрмийн дагуу олгосон үнэмлэх, эсхүл хүлээн зөвшөөрсөн гэрчилгээ эзэмшигч, НТЧ-ыг тодорхойлох удирдамжийн дагуу томилогдсон ажлын хэсэг зөвшөөрсөн нисэх бүрэлдэхүүн хийж гүйцэтгэнэ.

15.6.Шалгах нислэгийг маршрутын нислэг эсвэл 30 минутаас доошгүй нислэгийг газрын асаалт, зүүн, баруун крен, хурд хөөлтийг тухайн нислэгт шаардлагатай аюулгүй өндөрт хийж, системийн ажиллагаа, нислэгийн дараах параметрийн нийцэл, өөрчлөлтийн харьцуулалтыг шалгах нислэгийн актад тусгана.

15.7.Байлдааны зориулалттай агаарын хөлгийн нисэхийн үйл ажиллагаа, техникийн нөхцөл байдлыг агаарын хөлгийг эзэмшигч байгууллага хариуцана.

15.8.Агаарын цэргийн командлал нь байлдааны агаарын хөлгийг эзэмшигч байгууллагын нисэхийн үйл ажиллагаа, техникийн нөхцөл байдалд үзлэг шалгалт хийж, хяналт тавих бөгөөд БХЯ нь нисэхийн аюулгүй байдлыг хангуулах талаар чиглэл өгнө.

16. НТЧ-ын гэрчилгээг хүчингүй болгох, түдгэлзүүлэх

16.1. БХЯ нь стандарт болон хязгаарлагдмал ангиллын НТЧ-ын гэрчилгээг дараах тохиолдолд хүчингүй болсонд тооцно.

16.2. Гэрчилгээний хүчинтэй хугацаа дууссан;

16.2.1.улсын агаарын хөлгийн бүртгэлээс хассан;

16.2.2.улсын агаарын хөлгөөр нислэг үйлдэх дүрэм, Нисэхийн инженерийн албыг зохион байгуулах дүрмийн холбогдох шаардлагуудыг хангаагүй;

16.2.3.агаарын хөлгийн НТЧ-ын гэрчилгээний ангилал өөрчлөгдсөн;

16.2.4.агаарын хөлгийн НТЧ болон хадгалалтын баримт бичгийг хуурамчаар хөтлөх, бүрдүүлэх, худал мэдээлэх, нөхөн үйлдэх, эсхүл өөрчилж засварлах.

16.3.Агаарын хөлгийг нислэгт ашиглах зориулалт, хугацаа, хязгаарлалт, техникийн үзүүлэлтүүд нь шаардлага хангахгүй, баримт бичиг нь зөрчилтэй бол НТЧ-ын гэрчилгээний хүчинтэй байх хугацааг хүчингүй болгох, түдгэлзүүлэх асуудлыг БХЯ шийдвэрлэнэ.

16.4.НТЧ-ын гэрчилгээ эзэмшигч нь гэрчилгээний хүчинтэй хугацаа дууссан, түдгэлзүүлсэн, хүчингүй болсон тохиолдолд гэрчилгээг БХЯ-нд хураалгана.

Тав дугаар бүлэг.Хавсралт

Нэгдүгээр хавсралт

Агаарын хөлгийг улсын бүртгэлд бүртгэх маягт

АГААРЫН ХӨЛГИЙГ УЛСЫН БҮРТГЭЛД БҮРТГЭХ МАЯГТ /УНД-1/									
1. Агаарын хөлгийн танилцуулга:									
Маяг		Үйлдвэрийн дугаар:							
Үйлдвэрлэгч		Үйлдвэрлэсэн огноо:							
Энэхүү агаарын хөлөг нь: Шинэ ☐ Ашиглаж байсан ☐ Импортлоор орж ирсэн ☐ Өмнөх бүртгэлийн таних тэмдэг: Бүртгэгдсэн үлс:									
2. Агаарын хөлгийн эзэмшигчийг солих тухай мэдэгдэл:									
Энэ хэсгийг агаарын хөлгийг эзэмших эрхээ шилжүүлж буй этгээд бөглөнө Агаарын хөлөг Эзэмших эрхээ шилжүүлж буй этгээдийн нэр: Хаяг: Эзэмшигч өөрчлөгдсөн огноо: Гэрчилгээг хавсаргана: Гарын үсэг: Огноо: Нэр: Байгууллагын хувьд гарын үсэг зурж буй хүний албан тушаалыг бичнэ:									
3. Гэрчилгээг солих									
Гэрчилгээг: үрэгдүүлсэн ☐ алдсан ☐ устгасан ☐ эзэмшигч солигдсон ☐ Хэрэв гэмтсэн бол гэмтсэн гэрчилгээг хавсаргана.									
4. Бүртгэлийн гэрчилгээг эзэмшигчийн тухай мэдээлэл									
/a/ Гэрчилгээ эзэмшигч байгууллагын нэр: /б/ Агаарын хөлгийн хувьд: Хууль ёсны эзэмшигч ☐ Түрээслэгч ☐ <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; border-bottom: 1px solid black; padding: 2px;">/в/ Эзэмшигчийн шуудангийн хаяг:</td> <td style="width: 50%; border-bottom: 1px solid black; padding: 2px;">/г/ Эзэмшигчийн үйлчилгээ явуулах хаяг</td> </tr> <tr> <td style="border-bottom: 1px solid black; height: 20px;"></td> <td style="border-bottom: 1px solid black; height: 20px;"></td> </tr> <tr> <td style="border-bottom: 1px solid black; padding: 2px;">/д/ Утасны дугаар:</td> <td style="border-bottom: 1px solid black; padding: 2px;">/е/ Факсын дугаар:</td> </tr> </table>				/в/ Эзэмшигчийн шуудангийн хаяг:	/г/ Эзэмшигчийн үйлчилгээ явуулах хаяг			/д/ Утасны дугаар:	/е/ Факсын дугаар:
/в/ Эзэмшигчийн шуудангийн хаяг:	/г/ Эзэмшигчийн үйлчилгээ явуулах хаяг								
/д/ Утасны дугаар:	/е/ Факсын дугаар:								
5. Хүсэлт гаргагчийн мэдэгдэл									
Энэхүү маягтад бичсэн мэдээлэл үнэн зөв, бүрэн гүйцэд болно. Байгууллагын нэр:..... Албан тушаал:..... Гарын үсэг:..... Огноо:.....									
6. Өргөдөл хүлээн авсан тэмдэглэл									
Албан тушаал: Батлан хамгаалах яам Улсын нисэхийн хэлтэс Даргын нэр:..... Гарын үсэг:..... Огноо:.....									

Нислэгт тэнцэх чадварын гэрчилгээг олгох, сунгуулах маягт

НИСЛЭГТ ТЭНЦЭХ ЧАДВАРЫН ГЭРЧИЛГЭЭГ
ОЛГОХ, СУНГУУЛАХ МАЯГТ
APPLICATION FORM FOR ISSUANCE AND RENEWAL OF AN
AIRWORTHINESS CERTIFICATE

Энэ маягтыг сунгалт хийхээс 1 сарын өмнө дараахь хялгар илгээнэ:
1. Монгол Улс 13340 Улаанбаатар хот, Баянзүрх дүүрэг, 51 Peace ave, Bayanzukh district,
Энх тайвны ерөн цөлөө 51 Ulaanbaatar, Mongolia
Утас: 3248 Факс: (978) 70152889 Telephone: 3248 Fax: (978) 70152889
Батлан хамгаалах яам Улсын нисэхийн хэлтэс State aviation department of MOD

Агаарын хөдлийн азамшгийн нэр:
Registered Owner's name:
Хаяг:
Address:

Утас:
Telephone:

Агаарын хөдлийн маяг:
Aircraft type:

Улсын бүртгэл:
Registration:

Агаарын хөдөлгөөн болон холбогдох баримт бичгүүд үзлэг, шалгалтад баглан байх газар:
From (date)

Огноо:
Date

Агаарын хөдлийн үзлэг, шалгалтад бэлтгэх байгууллага:
Firm or person preparing aircraft for flyover

Нислэгт тэнцэх чадварын гэрчилгээний ангилал: Стандарт ☐ Хэсгээрлагдвал ☐
Airworthiness Certificate category: Standard ☐ Restricted ☐

Ашигласны (хэрэв азамшлагчээс ондоо бол) нэр
Operator (if other than the owner) name
Хаяг:
Address:

Утас:
Telephone:

Факс:
Fax:

2. Дээр дурьдсан агаарын хөдлийн хувьд батлан хамгаалах ламнаас баталсан "Нислэгт тэнцэх чадварыг тодорхойлох дүрэм"ийн дагуу тухайн агаарын хөдлийн нислэгийн ашиглалт, техникийн нөхцөл, техник үйлчилгээ нь нислэгийн болон техникийн ашиглалтын зааварт нийцэх, хариуцлагыг өөртөө бүрэн хүлээх, уг агаарын хөдлийн нислэгт тэнцэх чадварыг хангах баталгаа гаргах байна.

Байгууллагын даргын овог нэр: _____
Full name of director:

Гарын үсэг: _____
Signature:

Огноо: _____
Date

Байгууллагын ерөнхий инженерийн овог нэр: _____
Full name of chief engineer:

Гарын үсэг: _____
Signature:

Огноо: _____
Date